

ПОЧЕТНИТЕ ГРАЖДАНИ НА ВИДИН След възстановяването на Третата българска държава през 1878 г. целият потенциал на българската нация бил впрегнат спонтанно за пълния ренесанс на българщината в огромната територия на Сан-Стефанска България. В нейните 176 х. кв. км. територия тогава били включени почти всички земи, населени с етнически българи. Били са отнети и „подарени“ на съседите ни Нишка област, Поморавието, както и Северна Добруджа и, но това изглеждало „поносимо“ в сравнение с току-що отминалото 5-ве-ковно робство...

Нещастията обаче не свършват до тук. Много скоро на Берлинския конгрес (1 юли 1878 г.) нашата Освободителка „спазаря-ва“ своето творение „Сан-Стефанска България“ с другите Велики сили, като разпокъсват ликуващата страна на пет полуробски области ...

Върховният миг на изпитание за българското племе е предателското поведение на нашите „братя“ славяни, след историческия акт на Съединението на Княжество България с Източна Румелия (1885 г). Къде отидоха голословните декларации за „православно единение“ и „православно братство“ след като славянските ни „братя“ сърби и руси ни спретнаха кървавия погром със Сръбско - българската война през 1885 г.

В тази война, заедно с изпитаните герои от времето на Възраждането, още хиляди български синове и дъщери обезсмъртиха името си, изпълнявайки своя върховен дълг - защитата на Отечеството. '

Разбойнически нахлулата в пределите на България сръбска войска, с височайшата благословия на Русия, беше позорно раз-громена във всички участъци на Западната ни граница. Във Видин, командващия Северозападния военен окръг капитан Атанас Узунов със самоотвержената подкрепа на мичман Владимир Луцки и цялото видинско гражданство, сразиха за няколко дни „оперетните“ набези на генерал Милойко Лешанин и „елитната“ му армия.

Възторгът и опиянението на видинското гражданство от извоюваната победа са огромни. За да отдадат заслужена почит на героите при отбраната на Видин, на 6 април 1886 г. Видинското градско общинско управление решава да учреди званието „Почетен гражданин на Видин“, за заслуги в развитието на дунавския град. Едно високо патриотично начинание за увековечаване на паметта и признание към делото и живота на най-достойните видински граждани.

Съгласно Българския тълковен речник, званието „почетен“ се дава в следните случаи: „1. който заслужава почит; почтен; 2. чието присъствие, участие или дейност се смята, че прави чест на околните; 3. които служи за израз на почит.“ (БТР, Четвърто издание, София, Н.И., 1994 г, стр. 716)

Изхождайки от тези основни принципи, много точно местният вестник е посочил, че „...признанието е за най-достойните сред достойните видинлии. Хора работили за по-доброто бъдеще на двухилядолетния ни град. Люде съхранили неговата история, култура и изкуство...“ {РЪ. - Видин, вестник „Видински граждани“ бр. 2 / 2006 г}.

Почетни граждани

Написано от ivailo

Четвъртък, 09 Декември 2010 01:25

В архивата на Кметство Видин, са посочени лицата, удостоени с високото звание „Почетен гражданин на Видин“, датата на удостояването им и основанието за това, както следва:

1. [Майор Атанас Узунов](#) - 2 април 1886 г. - Организирал защитата на Видин през Сръбско - българската война 1885 г
2. [Капитан Владимир Луцки](#) - 2 април 1886 г. - С кораба „Голубчик“ доставил боеприпаси за Видинската крепост през Сръбско - българската война.
3. Константин Стоилов - 6 април 1888 г. - Изгражда винарско училище и винарска изба във Видин.
4. [Стефан Стамболов](#) - 11 декември 1889 г. - Съдействал за одържавяване на Видинската мъжка гимназия.
5. Захари Градинаров - 11 декември 1889 г. - Съдействал за одържавяване на Видинската мъжка гимназия.
6. Георги А. Живков - 11 декември 1889 г. - Съдействал за одържавяване на Видинската мъжка гимназия.
7. Ген. Иван Цончев - 10 февруари 1901 г. - За благоустрояването и укрепването на града след наводнението от 1897 г.
8. Ген. Павел Димитриевич Нечаев - 14 април 1903 г. -Руски офицер, натоварен със задачата да устрои българската администрация във Видин след Освобождението. Провъзгласен за почетен гражданин на Видин по повод 25-годишнината от Освобождението -1903 г
9. [Ген. Кръстьо Маринов](#) - 5 юни 1936 г. - Ръководи защитата на обсадения от сърбите гр. Видин през юли 1913 г, противопоставя се на заповедта на Главното командване да изостави града с думите: „Българите знаят да превземат крепости, но не и да ги предават!“
10. Васил Атанасов - определен посмъртно на 17 февруари 1945 г. -Художник, учител по рисуване, член и един от председателите на Археологическо дружество - Видин, създател на първата музейна експозиция.
11. Никола Стефенс (Никола Д. Стоянов) - 10 май 1947 г. -Жител на Чикаго (САЩ),

Почетни граждани

Написано от ivailo

Четвъртък, 09 Декември 2010 01:25

роден в Трявна, изпратил колет с лекарства в помощ на Видин.

12. Константин Василев Кисимов -24 юни 1963г. -Артист, гастролирал във Видин, спечелил с изкуството си обичта и почитта на видинската публика.

13. Павел Иванович Беляев - 26 май 1965 г. - Съветски космонавт, гостувал във Видин.

14. Алексей Леонов - 26 май 1965 г. - Летец - космонавт.

15. Проф. Георги Димитров - 6 май 1969 г. - Композитор, педагог и хоров диригент. Роден в гр. Белоградчик. Консултира и подпомага развитието и художественото израстване на хор „Боян Чонос" при читалище „Цвят" - Видин.

16. Маршал Владимир Судец - 6 октомври 1969 г. - Виден Съветски военачалник, командир на авиационен корпус по време на Втората световна война.

17. Проф. Георги Попов-25 септември 1970г. -Хирург, роден във Видин, автор на научни публикации по медицина.

18. З.м.с. Борис Любенов - 25 септември 1970г. -Спортист, I роден във Видин, заел пето място на олимпиадата в Мексико през 1968 г в дисциплината кану-каяк.

19. З.м.с. Сашо Туйков - 25 септември 1970 г. - Спортист, роден във Видин, заел пето място на олимпиадата в Мексико през 1968 г в дисциплината кану-каяк.

20. [Акад. Панталей Зарев](#) - 29 януари 1972 г - Изтъкнат представител на българското литературознание, зам. председател на БАН, роден и израснал във Видин.

21. Арм.ген. Иван Михайлов - 4 март 1972 г

22. [Андрей Гуляшки](#) - 27 март 1973 г. - Писател роден в с. Раковица.

23. Георги Бадев - 27 март 1973 г. - Виртуозен цигулар, професор в БДК, роден във Видин.

24. Ангел Тодоров - 27 март 1973 г. - Поет, сатирик, преводач, журналист, роден във Видин.

25. [Проф. Александър Поплилов](#) - 27 март 1973 г. - Художник - график, роден в гр. Кула.

26. Йордан Костов Велков - 27 март 1973 г. - Ятак, баща на загиналите партизани Коста и Перчо Йорданови.

27. Акад. Боян Петканчин - 11 април 1973 г. - Български математик.

Почетни граждани

Написано от ivailo

Четвъртък, 09 Декември 2010 01:25

---

28. Акад. Благовест Сендов - 11 април 1973 г. - Български математик, председател на БАН (1988 г. - 1991 г), Председател на Народното събрание. Почетен гражданин на Видин за заслугите му за създаване на Математическата школа.
29. Ген. Захари Захариев - 11 април 1973 г. - Създател на Българската гражданска авиация.
30. Полк. Юри Леонидов - 11 април 1973 г
31. Тарасий Иванович Панасенко - 25 ноември 1976 г. - Получил званието за активна дейност по укрепване на дружбата между побратимените Ровненска област (СССР) и Видински окръг
32. Марина Чечнева - 25 май 1979 г. - Военен летец с 810 бойни полета през Втората световна война, зам.председател на Съветско - българското дружество в гр. Лом, СССР
33. Васил Арнаудов - 30 юни 1980 г. - Хоров диригент. Получил званието за творчески заслуги и принос в развитието на хоровото изкуство в града.
34. Людмила Кочерга - 29 септември 1980 г. - Командир на разузнавателен отряд в Съветската армия през Втората световна война, гостувала във Видин.
35. Борис Крутиков - 29 септември 1980 г. - Участник във Втората световна война, гостувал във Видин.
36. З.м.с. Иван Петров Ванков - 29 септември 1980 г
37. Едуард Сергеевич Скорняков - 26 ноември 1982 г. - Дългогодишен участник в работата на СХК - Видин. Ръководител на група съветски специалисти.
38. [Стефан Еленков Иванов](#) - 3 октомври 1989 г. - Именит оперен певец, роден във Видин.
39. [Даниел Боримиров](#) - 19 юли 1994 г. - Спортист, роден във Видин. Участник в Националния отбор по футбол в XV Световно първенство по футбол САЩ 94, носител на бронзов медал.
40. Борис Георгиев Петров - Чиняка - 3 май 1995 г. Музикант, диригент и общественик, роден във Видин. Основател на Симфоничния оркестър, Самодейната опера, хор „Боян Чонос“.
41. Йорданка Борисова Атанасова - 22 май 1996 г - Историк, археолог, пръв и дългогодишен директор на Историческия музей във Видин, починала на 2 март 2004 г.
42. [Проф. Андрей Пантев](#) - 25 февруари 1997 г. - Историк, учен , изследовател, публицист, с ярко присъствие в българския духовен живот.

Почетни граждани

Написано от ivailo

Четвъртък, 09 Декември 2010 01:25

---

43. Асен Николов Георгиев - 25 февруари 1997 г. - Основател на завод „Металик“. По негова инициатива във Видин започва производство на водни помпи.
44. [Проф. Радослав Гайдарски](#) - 1998 г. - Хирург, депутат във ВНС 1990 г
45. Димитър Попов - 10 юни 1999 г. - Юрист, политик, ми-нистър-председател (декември 1990 г. - ноември 1991 г). От 1992 г Ръководител на Видинското землячество в София.
46. [Жул Паскин](#) - Определен посмъртно от 2000 г. - Световно известен художник, роден във Видин.
47. [Никола Петров](#) - Определен посмъртно от 2000 г. - Световно известен художник, роден във Видин.
48. Манфред Винклер - 2001 г. - За дарителската му дейност във Видинско, като един от крупните инвеститори във видинската икономика, генерален директор на мултинационалния концерн „Кнауф“.
49. Д-р Ерхард Бусек - 26 септември 2002 г. - За позицията му като специален координатор на Пакта за Стабилност в Югоизточна Европа и председател на Института за страните от Дунавския регион и Средна Европа, в защита на проекта „Дунав мост-2“.
50. [Н.В.П. Видински митрополит Дометиан](#) - 29 ноември 2002 г. - За 15-годишната му дейност като Видински митрополит и заслугите му за единението на Българската православна църква.
51. Д-р Бела Коложи - За приноса му в изграждането и развитието на отношенията на Видин с побратимения му унгарски град Ходмезовашерхей. Посланик на Република Унгария в България.
52. [Ставри Калинов](#) - 2004 г. - Изтъкнат скулптор. Допринесъл значително за популяризирането на България и в частност на гр. Видин като негово родно място.
53. Генчо Генчев - 2004 г
54. Богдан Мусев - май 2000 г. - Легендарен видински спортист, участник в две Олимпиади - Рим и Токио.
- Освен горните лица, удостоени със званието „Почетен гражданин на Видин“ отразени до 2006 г, след това са утвърдени с почетното звание допълнително:
55. Вълчо Вълчев - от 29 декември 2005 г, зверски убит на 22 декември 2005 г. при опит да защити студента Кристиан Станков нападнат от цигани, за да бъде ограбен.
56. [Генади Вълчев](#) от 29 декември 2005 г. Известен видински краевед, публицист и

изследовател, написал повече от 30 книги за героичното минало на Видинския край и публикувал повече от 400 статии на краеведска тематика.

57. Кръстьо Тофишев от 29 декември 2005 г. - изтъкнат музикант, носител на престижни национални и международни награди за виртуозни музикални изпълнения.

58. Веселин Топалов - от 29 юни 2007 г. - Световен шампион по шахмат през 2005 г. Един от водещите шахматисти в света. Като юноша е участвал в шахматния отбор на Видин.

От архивните документи се вижда какви са основанията и заслугите на отделните лица за удостояването им с високото отличие. Доколко са спазени условията за присъждане на званието „почетен“, съгласно Тълковния речник и за „...хора работили за по-доброто бъдеще на двухилядулетния ни град...“, всеки читател може сам да прецени. Фактът, че в документите от архива на Кметство - Видин за някои от удостоените няма посочени никакво основание за това, говори непрецизната работа на някои от комисиите, предлагали лицата за утвърждаване с почетното звание...

Прави чест на Регионалната библиотека „Михалаки Георгиев“ - Видин, отдел „Краезнание“, че издаде през 2007 г. Библиографския указател „Почетни граждани на Видин 1886 - 2007 г“, в който са посочени кратки данни за всеки от удостоените с високото отличие. Въпреки това, за много от утвърдените личности, трудно може да се каже, в какво точно е заслугата им, „...която служи за израз на почит!“ Няма да е пресилено да се каже, че някои от все още живите „почетни граждани на Видин“, трудно ще си спомнят днес, къде точно се намира този град! В същото време, има хора с огромно участие и дейност за просперитета на Видин, които неоснователно са пренебрегнати и отдавна забравени. Ако съпоставим само хипотетично заслугите примерно на великия видински дарител Тома Лозанов с тези на арм.ген. Иван Михайлов, или живата политическа съвест на България Найчо Цанов с Маршал Владимир Судец или Людмила Корчега, ще се види, доколко критериите за „заслуги ...присъствие, участие или дейност... прави чест на околните...“ са спазени, при присъждането на това високо признание ...Имало е периоди, когато високото звание „почетен...“ се е раздавало, едва ли не, като на ОФ - събрание! Известният видински интелектуалец Н.А., участвал тогава в „кухнята“ на събитията, ми разказа, че дори личният шофьор на Маршал Судец е бил удостоен с високото звание, като участник в делегацията! Именно такива безпринципни решения на блюдо-лизство и ниско поклонничество, са елементи за деформиране на истината и пренаписването на историята, в съответствие с идеологически и субективни пристрастия...

Удостояването на най-заслужилите, с високото звание „Почетен гражданин на Видин“, е една дълголетна традиция и тя ще продължи, до като съществува България. Без съмнение, в тази „алея на признателност“, ще попаднат само най-достойните. Онези, които реално, а не виртуално са давали и дават своя принос за развитието, просперитета и величието на Видин.

Почетни граждани

Написано от ivailo

Четвъртък, 09 Декември 2010 01:25

от книгата "Градът на завоя" на Иоцо Иоцов